

PYTERIITIN PYÖRITTÄJÄT RY.

NURMIJÄRVEN KIVIKERHO

30 VUOTTA

1993–2023

PYTERIITIN PYÖRITTÄJÄT RY. 30 VUOTTA 1993-2023

Seppo Takatalo

Aluksi

Nurmijärven kivikerho Pyteriitin Pyörittäjät, nykyään Pyteriitin Pyörittäjät ry. on toiminut 30 vuotta. Kerhon aikaisemmasta toiminnasta on kirjoitettu historiikit vuosilta 1993–2003, Ensimmäiset 10 ”Kivistä” vuotta (Sirkka Saviaho) ja vuosilta 2004–2013, Nurmijärven kivikerho Pyteriitin Pyörittäjät 20 vuotta (Seppo Takatalo). Kun kerho vuonna 2023 täytti 30 vuotta, päätti hallitus kokouksessaan 10.1.2023, että viimeisestä kymmenestä toimintavuodesta 2014–2023 kirjoitetaan jatkohistoriikki muisteluksi muutamille vielä kerhon perustamisesta alkaen mukana oleville jäsenille ja kertomukseksi niille jäsenille, jotka ovat tulleet mukaan myöhemmin. Kirjoittajaksi nimettiin Seppo Takatalo.

Pyteriitin Pyörittäjät ry.

Historiikissa 1993–2013 on kerrottu kerhon perustamisesta 25.5.1993. Toiminnan alkuvaiheessa keskusteltiin kerhon rekisteröimisestä, mutta tultiin johtopäätökseen, ettei se toisi lisäarvoa toimintaan. Kerholla oli keinotunnuksen alla avattu tili Lammin Säästöpankissa. Pankki ilmoitti marraskuussa 2022, että tilimuoto lopetetaan. Uuden tilin avaamiseksi kerho oli rekisteröitävä Patentti- ja rekisterihallituksen yritys- ja yhteisötietojärjestelmään rekisteröidyksi yhdistykseksi, jolloin kerho saa Y-tunnuksen, joka tarvitaan uuden tilin avaamiseen. Kun asiaa selviteltiin Patentti- ja rekisterihallituksesta, ilmeni, että kerhon vanha perustaminen ei riitä, vaan kerho on perustettava uudelleen. Hallitus teki päätöksen tästä kokouksessa 15.11.2022. Perustamisen ja uudet säännöt voi tehdä netin kautta. Puheenjohtaja, sihteeri ja taloudenhoitaja tekivät perustamisilmoituksen 29.11.2022. Perustamiskirjan allekirjoittivat kaikki hallituksen jäsenet. Samassa yhteydessä uusittiin säännöt PRH:n mallin mukaisiksi. Perustamiskirjaa korjattiin PRH:sta saatujen huomautusten mukaisesti 3.12.2022. Pyteriitin Pyörittäjät ry. on rekisteröity Y-tunnuksella 3328380–1 yhdistysrekisterin otteella 7.12.2022. Sen jälkeen avattiin kerholle uusi tili Lammin Säästöpankkiin.

Säännöt

Kuten edellä mainittiin, uusittiin kerhon säännöt Patentti- ja rekisterihallituksen mallisääntöjen mukaisiksi. Kerhoa nimitetään nyt Pyteriitin Pyörittäjät ry. nimiseksi yhdistykseksi.

1. Kotipaikkana on Nurmijärvi ja toiminta-alueena koko maa Suomi.
2. Yhdistyksen tarkoituksena on olla jalo- ja korukiviin sekä muihin mineraaleihin liittyvän harrastuksen edistäminen ja tunnetuksi tekeminen. Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys:
 - voi järjestää kursseja, harjoitus- ja opetustilaisuuksia sekä muuta vastaavaa toimintaa

- voi järjestää kilpailuja, näytöksiä, retkiä, leirejä ja muita tapahtumia
- voi järjestää juhlia, konsertteja, näyttelyitä tai muita tilaisuuksia
- voi ylläpitää yhdistyksen sähköisiä viestintäkanavia
- voi julkaista yhdistyksen tiedotteita ja muuta viestintää eri viestintäkanavissa
- neuvoo ja ohjaa jäseniään
- osallistuu julkiseen keskusteluun alaan liittyvissä asioissa
- voi kerätä ja jakaa tietoa sekä harjoittaa tutkimustoimintaa
- kokoaa jäsenet yhteiseen toimintaan ja ylläpitää yhteyksiä muihin alan yhdistyksiin
- voi järjestää yhdistyksen tarkoitukseen liittyviä matkoja jäsenilleen
- voi hankkia tarvittavia aineistoja ja välineitä yhdistyksen käyttöön
- pyrkii järjestämään käyttöönsä tilat, joita yhdistyksen jäsenet voivat käyttää
- voi tehdä esityksiä ja aloitteita harrastusmahdollisuuksien lisäämiseksi
- toimii yhteistyössä viranomaisien, järjestöjen, yritysten ja yksityishenkilöiden kanssa

Toimintansa tukemiseksi yhdistys voi, hankittuaan tarvittaessa asianomaisen luvan:

- järjestää myyjäisiä, kirpputori- ja muita tapahtumia
- järjestää maksullisia tilaisuuksia
- ottaa vastaan avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja
- omistaa toimintansa kannalta tarpeellista irtainta ja kiinteää omaisuutta
- harjoittaa kahvilatoimintaa
- tehdä talkootyötä

Kerhon toiminta on ollut niin monipuolista, että se kattaa jo melkein kaikki säännöissä luetellut toiminnot. Muut pykälät koskevat jäseniä, liittymis- ja jäsenmaksua, hallitusta, yhdistyksen nimen kirjoittamista, tilikautta, yhdistyksen kokouksia, niiden kutsumista kokoon, vuosikokouksessa käsiteltäviä asioita ja sääntöjen muuttamista ja yhdistyksen purkamista. Seuraavassa muutama poiminta.

- jäsenet hyväksyy hakemuksesta yhdistyksen hallitus
- vuosikokous päättää liittymismaksun ja vuotuisen jäsenmaksun suuruudesta
- yhdistyksen asioita hoitaa vuosikokouksen valitsema hallitus, johon kuuluu puheenjohtaja ja 2–8 muuta varsinaista jäsentä sekä 0-8 varajäsentä.
- hallituksen toimikausi on valintakokousten välinen aika.

Hallitus valitsee keskuudestaan varapuheenjohtajan sekä ottaa keskuudestaan tai ulkopuoleltaan sihteerin, taloudenhoitajan ja muut tarvittavat toimihenkilöt. Hallitus on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä, puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja mukaanluettuna on läsnä.

Vanhojen sääntöjen mukaisessa hallituksessa on ollut puheenjohtajan lisäksi 6 jäsentä. Hallituksen toimikausi on ollut kaksi vuotta ja erovuorossa on ollut puolet hallituksen jäsenistä. Vain taloudenhoitaja on otettu hallituksen ulkopuolelta. Nykyaikainen tiedon välitys on kirjattu uusiin sääntöihin. Mahdollisuus yhdistyksen kokousten koollekutsuminen sähköisesti on kirjattu sääntöihin. Hallituksen tai yhdistyksen kokouksen päätöksellä voi jäsen osallistua kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla. Muuten vanhojen ja uusien sääntöjen välillä ei ole oleellisia eroja.

Toimihenkilöt 1993–2023

Puheenjohtajat

Markku Einonen 1994–1997, 2007–2015
Jouko Hiltunen 2016-

Varapuheenjohtajat

Jyrki Nieminen 2014
Jouko Hiltunen 2015
Jukka Vilkkilä 2016–2022
Jyri Rossi 2023-

Sihteerit

Ritva Mäkeläinen 2009–2014
Päivi Kumpulainen 2015–2016
Eeva Huhtanen 2017-

Hallituksen jäsenet

Oiva Hiltula 2009–2018
Heino Stålhammar 2010-2014
Jouko Hiltunen 2012-2014
Ilse Väisänen 2014-
Päivi Kumpulainen 2014
Jukka Vilkkilä 2015-
Jyrki Nieminen 2015
Johanna Heino 2016-
Asako Hashimoto 2016-2017
Teija Peura 2018-2019
Johanna Huczowski 2019-
Jyri Rossi 2020-

Taloudenhoitaja

Seppo Takatalo 1993-

Kerhoisäntä/emäntä

Oiva Hiltula 2014-2018
Johanna Huczowski 2019-
Jyri Rossi 2020-

Taaborin vastaava

Jyrki Nieminen 2014
Ilse Väisänen 2015-

Jäsenvastaava, tiedottaja

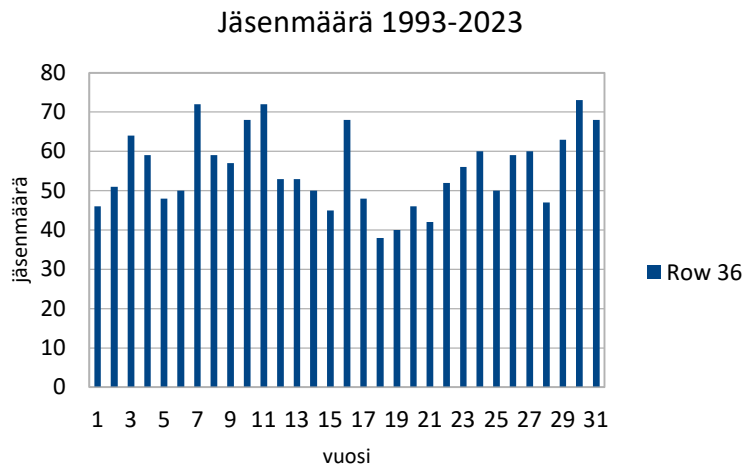
Ilse Väisänen 2015-

Tilin/toiminnan tarkastajat

Kerttu Jokinen 2014-2016
Leena Eklund 2014-2016
Pertti Nuopponen 2017-

Jäsenkunta

Kerhon jäsenmäärässä on ollut vuosittain melkoista vaihtelua. Uusien jäsenten määrä on riippunut varsinkin viime vuosina kivenhiontakurssien ja niille osallistuneiden henkilöiden lukumäärästä. Kurssin käyneistä iso osa on liittynyt jäseneksi kurssin käytyään, mutta vain osa on jäänyt pitkäaikaisemmaksi jäseneksi. Kirjoittajan jäsentuntemuksen mukaan kerhossa on edelleen neljä perustajajäsentä ja vajaat 15 pitkäaikaista jäsentä. Nyt tarkasteltavan olevalla kymmenvuotiskaudella jäsenmäärä on vaihdellut 47-73 välillä. Kerhon perustamisesta alkaen suurin vuotuinen jäsenmäärä 73 on ollut vuonna 2022. Lähes samaan (72) on päästy koko kerhoaikana vuosina 1999 ja 2003. Alhaisimmillaan jäsenmäärä (38) ollut vuonna 2010. Alla olevassa kaaviossa on esitetty vuotuinen jäsenmäärä perustamisvuodesta alkaen. Vaaka-akselin luvut ovat kerhon toimintavuosia.

Pääosa kerhon jäsenistä on ollut nurmijärveläisiä, mutta myös hyvinkääläisiä on ollut mukana useita. Lisäksi muutamia jäseniä on ollut satunnaisesti kauempaakin.

Vuonna 2021 tehtiin eräänlainen digiloikka, kun kaikille jäsenille annettiin jäsennumero, jota käytetään viitteenä jäsen- ja käyttömaksun maksamisessa. Muille laskuille, esim. kurssimaksuille annetaan oma viitenumero.

Tiedottaminen

Tiedottaminen kerhon toiminnasta on perinteisesti hoidettu kerhokirjeillä, joita vuosittain on lähetetty 4-5. Nykyään postin kautta lähetettäviä kirjeitä menee vain muutamille jäsenille, joilla ei ole sähköpostia. Suurimmalle osalle kerholaisista tiedottaminen hoituu sähköisesti. Kerhon sähköpostiosoite on pyteriitin.pyorittajat@gmail.com. Sähköistä tiedotusta ja yhteydenpitoa on tehostettu jäsenkunnalle, mutta myös ulkopuolisille. Vuonna 2014 kerholle perustettiin omat kotisivut <https://www.pyteriitinpyorittajat.com>. Nettisivujen alusta on uusittu vuonna 2023. Kotisivuilla on seuraavat hakuotsikot: etusivu, kerhon historia, hallitus, jäsenyys, tapahtumat, kuva-albumi, linkit, yhteystiedot, yhteydenottolomake, säännöt, rekisteriseloste. Tapahtumat otsikon alla luetellaan kurssit ja muu ohjelma. Kuva-albumissa on vuosilta 2013-2023 kirjoittajan pintapuolisen selauksen mukaan 255 kuvagalleriaa kerhon erilaisista tapahtumista (kursseista, kerhoilloista, retkistä ym.). Kuvien lukumäärä on satoja, ellei tuhansia. Sivuston käytöstä pidetään lokia, joka alkoi 8.6.2013. Siitä lähtien 14.3.2023 mennessä sivuilla on ollut 663 364 yksittäistä käyntiä ja 772 902 sivulatausta. Kiireisin päivä on ollut 25.11.2019, jolloin yksittäisiä käyntejä oli 5457 ja sivulatauksia 5478.

Facebook -ryhmä (facebook.com/Pyteriitinpyorittajat) perustettiin 12.4.2014. Siinä on tällä hetkellä 57 jäsentä, 179 seuraajaa ja 171 tykkääjää. Facebookin formaatin mukaan sivulla on seuraavat otsikot: keskustelu, ihmiset (jäsenet), tapahtumat, media (kuvat, albumit, videot), tiedostot. Instagram -tili instagram.com/pyteriitin.pyorittajat perustettiin vuonna 2019.

Jonkin verran kerhoa koskevia kirjoituksia on ollut eri tiedotusvälineissä. Tampereen Kivikerhon Mineralia lehdessä 3/2014 oli Seppo Takatalon kirjoitus ”Nurmijärven kivikerho Pyteriitin Pyörittäjät täytti 20 vuotta”. Suomen Jalokiviharrastajain (SJHY) Kivi-lehdessä 2020/4 oli Seppo Takatalon kirjoitus ”Nurmijärven kivikerho Pyteriitin Pyörittäjät”. Nurmijärven Uutiset kirjoitti 12.10.2020 Nurmijärven kivikerho Pyteriitin Pyörittäjillä avoimet ovet - ”voi hioa vaikka oman onnenkiven”. Aamupostissa oli 30.6.2021 artikkeli Pyteriitin Pyörittäjistä otsikolla Kaunis koru voi syntyä vaikka tavallisesta graniitista – korukiviä voi löytää mistä tahansa.

Hiomo

Kerhon toimitila, josta on käytetty nimitystä hiomo, on ollut marraskuusta 2006 alkaen Nurmijärven kunnan vuokraamassa Raalan entisen kansakoulun voimistelu/veistososalissa. Hiomon työpisteitä on siivottu ja järjestelty vuosittain toiminnan tarpeiden mukaan ja konekantaan lisätty vähitellen. Hiomakoneita on huollettu ja kunnostettu jatkuvasti. Tätä varten on nimetty hallituksesta vastuuhenkilö, kerhoisäntä/emäntä. Hiomakoneissa on timanttilaikat ja -nauhat, joilla kivenhionta on tehokasta.

Vuosijaksolla 2014-2023 on tehty seuraavia toimenpiteitä. Vuonna 2014 tehtiin juotostöitä varten palotiihillä eristetty kaksiosainen työpiste. Palotarkastuksen edellyttämää sähköistyksen uusimista alettiin valmistella samana vuonna ja sähkötyöt valmistuivat vuonna 2016. Aikaisemmat koneille sähköä tuoneet roikat korvattiin kiinteällä asennuksella. Vuonna 2015 hankittiin hopea-, kupari- ja messinkilevyn stanssukseen suuri hydrauliprässi. Raalaan muutettaessa lattialle asennettu muovimatto oli kulunut ja oli vaarana, että hionnassa roiskuva vesi valuu sen alle. Uuden muovimaton asennusta alettiin valmistella vuonna 2019 ja se valmistui vuodenvaihteessa 2019-2020. Hiomo otettiin uudelleen käyttöön 9.2.2020. Lattiaremontti oli kallis toimenpide ja ajoittui juuri ennen koronapandemiaa. Se koetteli kerhon taloutta, koska kahtena koronavuotena peruutettiin Taaborin toimintapäivät, joilla tapahtunut myynti on ollut kerhon talouden selkäranka. Kerholaisten toivomuksesta laadittiin vuonna 2022 kerhotilojen ja koneiden käytöstä kuvalliset ohjeet, jotta kaikki osaavat toimia tiloissa oikein eivätkä laitteet vaurioitu virheellisestä käytöstä.

Kävijätilasto

Jokaisen hiomolla kävijän on pitänyt kuitata käyntinsä nimikirjoituksellaan kerhokirjaan. Puheenjohtaja Jouko Hiltunen on laskenut Raalan hiomon alkuajoista alkaen kuukausittaiset ja vuotuiset kävijämäärät. Alla olevaan tilastoon otettu mukaan vain viimeisen kymmenvuotiskauden tulokset.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
tammikuu	111	81	38	69	82	75	61	53	99	78
helmikuu	120	115	95	91	100	103	83	81	86	69
maaliskuu	169	132	106	143	86	106	45	64	59	79
huhtikuu	152	117	92	108	64	81	50	73	32	60
toukokuu	98	74	85	67	66	51	37	47	83	62
kesäkuu	58	46	44	31	42	53	29	22	45	54
heinäkuu	64	31	49	27	58	36	14	19	47	60
elokuu	58	63	39	33	53	45	13	36	75	64
syyskuu	96	123	107	20	92	114	66	77	78	40
lokakuu	119	115	107	97	139	60	46	107	79	
marraskuu	162	113	77	58	112	89	64	90	81	
joulukuu	84	48	49	52	76	55	29	92	90	
vuosi	1291	1058	888	796	970	868	537	761	854	566

Vuosina 2007-2013 vuotuiset kävijämäärät ovat olleet seuraavat

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
252	483	452	426	673	1087	1121

Eniten käyttöpäiviä on ollut alkuvuodesta helmi-maaliskuussa ja syksyllä loka-marraskuussa. Aktiivisimmillaan hiomon käyttö on ollut vuosina 2012-2015, jonka jälkeen on tapahtunut hienoinen, mutta melko tasainen laskukausi. Korona alkoi vuonna 2020, mikä keskeytti lähes kokonaan kerhon toiminnan ja näkyy kävijätilastossa vielä seuraavanakin vuotena. Koronavuotena 2020 vuosikokous oli vasta 15.9., ensimmäinen hallituksen kokous 11.2., seuraava vasta 27.10. Toiminta oli vähäistä kokoontumisrajoitusten vuoksi. Kerholla ei ollut järjestettyä toimintaa maaliskuun puolivälistä syksyyn asti.

Muutto

Jo aikaisemmin oli tullut tietoon, että Raalan koulu on niiden kiinteistöjen listalla, jotka kunta aikoo myydä. Toukokuussa 2023 kunnalta tuli ilmoitus, että Raalan koululla on kaksi näyttöä myyntiä varten. Silloin aloitettiin uuden kerhotilan etsiminen ja käytiin tutustumassa kunnan tarjoamiin tiloihin, Hellas-kiinteistöön Rajamäellä ja Anora-Group Oyj:n (ent. Alko, ent. Altia) vanhaan Alkon tehdaskiinteistöön. Kunnan tarjoamat tilat olivat kalliita eivätkä soveltuneet kerhon tarpeisiin. Myös Hellas oli kallis. Kunta myi Raalan koulun ja uuden omistajan irtisanomisilmoitus kirjattiin hallituksen kokospöytäkirjaan 14.8.2023. Tilojen piti olla tyhjät ja siivotut viimeistään 6.11.2023. Myös pihalla olleet kivet piti kuljettaa pois. Hallituksen ylimääräisessä kokouksessa 2.9. kirjattiin neuvottelu uudesta tilasta Rajamäellä osoitteessa Patruunantie 15 C, 2. krs. Alkon entisen hiivatehtaan

pullovarastossa tilaa on 190 m², josta kerholle vuokrataan n.115 m². Anora jättää lopun tilan tehdaspalokunnan käyttöön. Vuokra on 7 €/m²/kk ja takuuvuokra on maksettava kahdesta kuukaudesta. Vuokraan kuuluu lämmitys ja sähkö. Anora asentaa tarvittavat vesipisteen, viemäri liittymän, sähköt ja rakentaa ääntä eristävät väliseinät hiomakoneille tarkoitetulle tilalle. Hallitus päätti vuokrata tilan Anora-Groupilta. Tavaroiden pakkaaminen aloitettiin Raalassa 2.9. ja muuttotalkoita pidettiin 9.9. ja 16.9.

Uuden tilan järjestäminen pienellä joukolla kesti loppuvuoden. Käyttömukavuutta lisäämään saatiin ilmaiset jääkaappi, muhkea sohva ja muita kalusteita. Hiomakoneitten jätevesille rakennettiin suodatuslaite kiintoaineen erottamista varten. Ensimmäinen kivenhiontakurssi pidettiin 6.-7.1.2024.

Toiminta

Kurssit

Erilaiset kurssit, ehkä tärkeimpinä kivenhiontakurssit, ovat olleet kerhon toiminnan runko. Vasta hiontakurssin käytyään kerholaisilla on ollut taito omatoimiseen kivenhiontaan. Kurssin käytyään jäsenet ovat saaneet koodin ulko-oven lukkoon ja voineet käydä kerholla silloin, kun se heille parhaiten sopii. Seuraavaan taulukkoon on koottu yhteenveto vuosina 2014-2023 pidetyistä kursseista ja niiden osanottajamääristä.

Kurssit	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	yht.
kivenhionta	4/30	5/13	2/7	6/22	4/12	5/16	5/13	12/37	11/35	2/5	56/190
hopea	1/10	3/27	4/24	2/23	5/27	7/52	7/27	4/20	4/13		37/223
fold forming		1/2		1/4	1/3						3/9
sulatuslasi	2/24	1/8	1/4	1/4		3/6	3/6	2/7	1/3		14/62
tiffany			1/5								1/5
mosaiikki			1/9	2/15							3/24
emalointi		1/6									1/6
egyptinsavi						2/16					2/16
makramee							1/6	1/6	1/3		3/15
saippua									1/8		1/8

Kaikkiaan vuosina 2014-2023 on pidetty 121 kurssia, joilla on ollut 558 osanottajaa.

Kivenhiontakurssit ovat olleet pyöröhionta- eli cabochonhiontakursseja, jotka ovat kivenhionnan peruskursseja ja kerhon toiminnan perusta. Niillä opetetaan kivenhionta alkeista hiottujen kivien viimeistelykiillotukseen ja opastetaan koneiden ja laitteiden itsenäiseen käyttöön. Vuonna 2022 pidettiin kerholaisille kaksi ohjattua hiontaviikonloppua, vuonna 2023 yksi. Kurssien ohjaajina ovat olleet vanhemmat kerholaiset, joilla on hyvät hiontataidot.

Hopeakurssi-nimikkeeseen alle on yhdistetty kurssit, joilla materiaalina on hopealanka tai hopealevy. Hopeaketjukurssin perustaitona on ketjuihin tarvittavien hopealankarenkaiden valmistaminen. Hopeaketjumalleja on monia, yksinkertaisia ja enemmän taitoa vaativia, kun renkaita pujotetaan eri tavoin ketjuiksi. Ketjuista syntyy myös riipuksia ja korvakoruja. Yksinkertaisia ketjuja on tehty omiin koruihin ja korupohjiin. Ohjaajina ovat olleet kerhon omat osaajat. Näin on ollut myös melkein kaikilla hopeakorukursseilla ja -pajoissa. Vuonna 2014 saatiin lisäoppi kultaseppä Marja Arolalta. Hopeakoru- ja juotoskursseilla on opittu juotospisteitten käyttö ja levyhopean työstäminen, taidot, joita tarvitaan korujen tekoon.

Kursseilla oli opettajana kultaseppä Henri Pitkänen. Hopeakursseilla on tehty korujen lisäksi korupohjia itse hiotuille kiville. Sormuskursseilla on opeteltu nimen mukaisesti sormusten ja niihin juotettujen kivi-istukoiden tekemistä. Filigraani on kultasepäntekniikka, jossa ohuita metallilankoja juotetaan hopealankakehykseen.

Fold forming oli kymmenvuotiskauden alkupuolella uusi korujen valmistuksen työtap ja kurseja pidettiin muutama. Raaka-aineena on yleensä ohut helposti työstettävä kuparilevy, mutta myös messinkiä ja hopeaa voidaan käyttää. Levy taitetaan kahtia ja sahataan halutun muotoisen korun aihio, joka muotoillaan takomalla sisä- tai ulkotaitosta. Työtä on välillä hehkutettava, sillä metalli kovettuu taottaessa. Kun haluttu taivutus on saatu aikaan, avataan taitos esim. lehden muotoiseksi. Työtä voidaan haluttaessa pintakuvioida ja patinoida useilla eri menetelmillä.

Sulatuslasi tuli mukaan vuoden 2012 loppupuolella ja kurseja on pidetty harvakseltaan kymmenen viime vuoden aikana. Mukana on ollut muutama ulkopuolisille järjestetty tilauskurssi. Kerholle on hankittu sulatuslasin työstämiseen tarvittavia työvälineitä ja lasinhiontatahko. Hopeasaven polttoon hankittu uuni soveltuu myös lasikorujen sulatukseen. Lasinsulatuksessa yhdistetään erivärisistä tasolaseista leikattuja ja muotoiltuja paloja sulattamalla ne noin 800 asteen lämmössä kiinni toisiinsa. Kurseja voidaan järjestää kerhon omin voimin. Kerhomme jäsen Markku Einonen on pitänyt tiffanylasikursseja, joita viimeisen kymmenen vuoden aikana on ollut vain yksi.

Mosaiikkikursseja on järjestetty kaksi ulkopuolisen ohjaajan Sanna Inkinen-Nokkalan johdolla. Työmenetelmä on yksinkertainen ja siihen löytyy kerholaisista osaamista. Emalointikurssi oli lähinnä demonstraatiokurssi, jolla opettajan oli osaaja Kallalahden kivikerhosta. Egyptinsavi on helposti muovailtavaa savea, joka saa poltettaessa lasitetun pinnan. Makramee on vanha ja monipuolinen solmeilutekniikka, jolla voi tehdä erilaisia käsitöitä. Ampellit ovat hyvä aloitustyö, koska niissä ei käytetä kovin monimutkaisia solmuja. Makrameetekniikalla voi tehdä laukkuja, vöitä, korvakoruja, sipulipusseja, avaimenperiä, seinävaatteita, mattoja. Saippuakurssi pidettiin ulkopuolisissa tiloissa Mäntsälässä.

Kerho-/teemaillat

Kerhoiltoja, joihin pyrittiin saamaan ohjelmaa omasta piiristä tai ulkopuoliselta asiantuntijalta, järjestettiin vuosina 2013-2016 kuukauden ensimmäisenä maanantaina. Kuukauden muina maanantai-iltoina oli ohjattua kivenhiontaa kokeneemman hiojan opastuksella. Hiontailtojen pitäminen todettiin vuonna 2016 turhaksi, kun osanottajia ei enää niihin tullut ja ohjaajat olivat turhaan passissa.

Ohjelmalliset kerhoillat on listattu seuraavaan luetteloon.

2015

Geologi Jarkko Klami

Ari ja Susanna Vilander/Kivipaja Korutasku kivien ja korupohjien myynti kaksi kertaa

2016

Geologi Jarkko Klami, kaksi mineraalientunnistusiiltaa

2017

Seppo Takatalon kuvia Etelämantereelta

Johanna Heinon opastus helmiriipusten tekoon

Matti Hahkalan kuvia Sudanista

Romuhopean sulatus

2018

Geologi Jarkko Klamin esitelmä pegmatiiteista

Kivenkaiverruksen demoilta, SJHY:n korukaivertaja

Viistehiontademo, Pertti Nuopponen

Seppo Takatalon kuvia Kiviä ja kallioita maailmalta

2019

Meriarkeologi Riikka Tevali, Meriarkeologinen kulttuuriperintö Virolahden louhoksella

Geologi Jarkko Klami, mineraali-ilta

Seppo Takatalon kuvia, Kotimaan kivet

Korurasia

2022

Geologi Jarkko Klami, mineraalien tunnistaminen

Retket, vierailut ja tutustumiskäynnit

Erilaiset retket, tutustumiskäynnit ja vierailut ovat kuuluneet kerhon toimintaan sen perustamisesta alkaen. Viimeisten kymmenen vuoden retket on listattu seuraavaan luetteloon.

2014 Taalintehdas ja luontokeskus Sinisimpukka, 29 osanottajaa.

2015 Ruduksen Haarumäen louhos Kytäjällä, 11 osanottajaa

2016 Mustion louhos Lohjalla yhdessä SJHY:n kanssa, 12 osanottajaa

2018 Luumäelle beryyllilouhos, 25 osanottajaa

2019 Mäntsälä YIT:n Polvenniityn louhos, 14 osanottajaa

2020 Kausala, Peab Oy:n Lokonmäen louhos, 6 osanottajaa

2021 Tuusula, Peab Oy:n Sammonmäen louhos, 8 osanottajaa

2022 Ylämaan spektroliittilouhos ja Jalokivimuseo, 31 kerholaista, 15 osanottajaa Vihdin ja Lohjan kivikerhoista

Kerholaisia on käynyt useina vuosina omatoimisesti Lahden kivimessuilla ja Tampereella Suomen Kädentaidot, Käsi- ja taideteollisuusmessuilla.

Lähialueen muutamiin muihin kivikerhoihin on pidetty yhteyttä kerhovierailuilla. Vuonna 2014 kävi muutama kerholainen tutustumassa Vihdin kivikerhon toimintaan ja hiomoon. Kallahden kivikerho kutsui vastaavanlaiseen vierailuun. Seuraavana vuonna käytiin SJHY:n avoimien ovien päivillä Helsingissä. Otaniemen geologiseen museoon tutustuttiin vuonna 2014. Vuonna 2015 kerhon toimintaa esiteltiin Palojoen koulun harrastemessuilla. Vuonna 2022 vieraili 15 partiolaista Raalan hiomolla.

Avoimet ovet tapahtumassa on esitelty työnäytöksin kerhon toimintaa ja hiomoa vuosina 2014, 208, 2019, 2021 ja 2022. Vierailijoita on ollut 17-32 välillä. Joinakin vuosina lapsille on järjestetty omana ohjelmana vuolukivipalojen hiontaa käsihiomakivillä.

Näyttelyt

Kerholaisten töiden näyttely oli perintönä vuodelta 2013 Nurmijärven kirkonkylän kirjastossa vielä tammikuun 2014. Sen jälkeen näyttely siirtyi maaliskuuksi Klaukkalan kirjastoon ja syksyllä Hyvinkään kirjastoon.

Pikkujoulut

Kerho on perinteisesti järjestänyt vuosittain jäsenilleen pikkujoulun, joihin on osallistunut 15-25 kerholaista. Useimmiten pikkujoulua on juhlistettu hiomolle glögin ja jouluriisipuuron kanssa. Jokainen on tuonut jakoon pienen joululahjan. Vuonna 2018 pikkujoulua vietettiin Riihimäellä Lasistudio Mafka & Alakosken lasistudiossa. Alkajaisiksi tutustuttiin vanhan Riihimäen lasitehtaan autioina oleviin teollisuustiloihin. Puhaltajamestari Kari Alakosken opastuksella saivat halukkaat kerholaiset puhaltaa itselleen lasipallon pientä korvausta vastaan. Muutamat valmistivat maljakon tai vadin. Lasitaiteilija Marja Hepo-oja demonstroi pienten lasilintujen tekoa lampputekniikalla. Tuotokset olivat niin taidokkaita, että niistä pystyi määrittämään lintulajin. Vuoden 2019 pikkujoulussa opeteltiin suklaakonvehtien valmistamista Lopella Mikkolan suoramyynnissä kondiittorimestari Antti Mikkolan opastamina. Jotkut osanottajat innostuivat niin, että ostivat konvehtiaineksia kotona valmistettaviksi. Korona katkaisi perinteen vuonna 2020 eikä pikkujoulua ole vietetty sen jälkeen.

Taaborin toimintaviikot/-päivät

Nurmijärven kunnan kulttuuritoimi, viime vuosina Nurmijärven museo on järjestänyt päiväkotij- ja ala-asteikäisille toukokuun loppupuolella Palojoella Taaborin museoalueella toimintaviikkoja, jotka vuosina 2022 ja 2023 ovat kutistuneet kolmipäiväisiksi. Toimintapäivien esitteessä kiteytetään päivät seuraavasti. Ohjelmassa on ohjattua toimintaa Aleksis Kiven lapsuusmaisemissa. Tarjolla on mm. työpajoja, perinnetaitoja ja teatteria. Ohjelmaan sisältyy myös opastettu tutustuminen Aleksis Kiven koti -museoon. Toimintapäivät sopivat kevätretkikohteeksi 4-8 -vuotiaille. Päivittäin Taaborilla on käynyt 350-400 osanottajaa. Pyteriitin Pyörittäjät ovat olleet mukana vuodesta 1994 alkaen. Kerholla on Taaborilla kaksi telttakatosta, joista toisessa lapset saavat hioa sahattujen vuolukivipalojen kulmat pyöreiksi käsihiomakivillä. Tämä on saavuttanut suuren suosion ja ajoittain halukkaita hiojia on ollut jonotukseen asti. Katos on niin suuri, että lapset voivat hioa kiviä sateensuojassa. Toisessa katoksessa myydään kerhoilloissa ja viikonlopputalkoissa tehtyjä monenlaisia pieniä ja halpoja tuotteita. Nämä työllat ja talkoot ovat olleet kerhon tärkeä työmuoto, ja tuotteitten myynnistä saadut tulot ovat olleet kerhon talouden selkäranka. Toimintaviikkojen aikaan paras tuotto oli niukasti yli 5000 €, viime vuosina kolmipäiväisestä tapahtumasta 2000-2500 €. Melko vähäisiä tuotantokustannuksia ei ole tällöin otettu huomioon. Vuodesta 2014 alkaen osa tarvikkeista on tilattu nettikaupoista.

Kerholaisten aktiivisuutta Taaborin toimintaviikoille kuvastavat seuraavat vuosittaiset luvut talkooviikonlopuista ja niille osallistuneista. Vuosi 2017 4/37, vuosi 2018 8/70, vuosi 2019 7/41. Vuonna 2015 Taaborilla myytiin 2914 tuotetta, vuonna 2016 3425 ja 2017 2875. Talkoot ovat olleet niin tuottoisia, että myytävää on tehty ylimäärin. Vuonna 2017 myytäviä tuotteita oli yli 8000. Vuonna 2018 valmistettiin 5216 tuotetta ja myytävää oli vanhan varaston kanssa 10879 tuotetta. Vuonna 2019 vastaavat luvut olivat 4086 ja 14898.

Seuraavaan luetteloon on listattu vuonna 2019 varastossa olleet runsaimmat tuotteiden määrät: helmiriipus (0,50 €) 5337, egyptinsaviriipus 1300, helmiriipus (1,50 €) 1164, maalattu vuolukiviriipus 797, serviettikivi 620, korentoriipus 599, leppäkerttu 448, peikko 371, kiviriipus 371, heijastinkorento 351, korvakoru (1,50 €) 344, korvakoru (3 €) 256. Eniten myydyt 1565 tuotteesta olivat: helmiriipus (0,50 €) 254, maalattu vuolukiviriipus 204, peikko 99, lasiriipus 99, helmiriipus (1,50 €) 84, heijastinkorento 83, egyptinsaviriipus 82, avaimenperä 64.

Toimintapäivät peruutettiin koronan vuoksi vuosina 2020 ja 2021.

Lopuksi

Tähän 30-vuotishistoriikkiin on koottu yhteenveto Pyteriitin Pyörittäjien viimeisen kymmenen vuoden toiminnasta ja tapahtumista, joiden tarkkoihin yksityiskohtiin ei ole ollut kuitenkaan mahdollisuutta tarkemmin pureutua. Paljon on ehditty. Toivottavasti uudet kerhotilat aktivoivat jäseniä osallistumaan entistä enemmän ja monipuolisemmin kerhon toimintaan niin, ettei se jäisi vain suoritetuksi kivenhiontakurssiksi. Muita mielenkiintoisia harrastusmuotoja on kivenhionnan lisäksi tarjolla erilaisilla kursseilla ja tapahtumissa. Taaborin toimintapäivät tarvitsevat uusia voimia paikan päällä Taaborinvuorella. Samalla kun oma harrastustoiminta monipuolistuu, on myös mahdollisuus saada jokaiselle tärkeitä ystävyysuhteita yhteisen harrastuksen parissa.